

Inhoud

- 2 Samenvatting tweede signaleringsrapportage
- 3 Profiel respondenten
- 4 Zorgen bij professionals
- 11 Digitalisering van begeleiding
- 17 Invloed op werkvermogen

Verantwoording

Het signaleringsrapport dat voor u ligt, benadrukt de toenemende zorgen over kwetsbare jongeren door de coronamaatregelen. De signaleringsrapportage is een vervolg op de rapportage van het voorjaar van 2020.

Kwetsbare jongeren in coronatijd

De enquête is wederom uitgezet onder professionals in de jeugdzorg, om signalen op te halen over kwetsbare jongeren, met als insteek: 'Hoe gaat het nu met jou?' Ruim 580 zorgprofessionals hebben de enquête ingevuld. Aan de hand hiervan is op dinsdag 8 december een online college georganiseerd over het omgaan met zorgen over kwetsbare jongeren en het vergroten van veerkracht en vitaliteit van jongeren en jezelf. In deze rapportage zijn de uitkomsten verwerkt.

Signaleringsrapport onder professionals in de jeugdzorg

Tweede signalerings-rapportage van MEE NL maakt alarmerende zorgen duidelijk over kwetsbare jongeren in coronatijd

De signaleringsrapportage 'Kwetsbare jongeren in coronatijd' is een vervolg op de signaleringsrapportage van april 2020, tijdens de eerste coronagolf. Op 21 november 2020, precies 6 maanden later, zette MEE NL opnieuw een vragenlijst uit onder professionals in de jeugdzorg, met als insteek: 'Hoe gaat het nu met jou?' Het doel was om signalen op te halen over kwetsbare jongeren en over de beleving van de professionals bij hun eigen werk. MEE NL heeft de resultaten vergeleken met de eerste uitvraag. Ten opzichte van dit voorjaar, zijn de zorgen van professionals over hen toegenomen. Er zijn vooral zorgen over het wegvallen van de dagstructuur, het sociale isolement en psychische klachten.

Belangrijkste zorgen van professionals

Aan deze tweede meting namen 575 professionals deel. Uit de signaleringsrapportage blijkt dat 76% van de professionals zich zorgen maakt over het wegvallen van de dagstructuur bij kwetsbare jongeren. Dat was in april nog 59%. In de beleving van de respondenten, is het sociale isolement bij jongeren significant toegenomen (van 27 naar 71%), evenals de psychische klachten: eenzaamheid, agressie, depressie, zelfmoord (van 28 naar 67%). Andere zorgen zijn de veiligheid in de thuissituatie (van 48 naar 61%), het niet voldoende in beeld zijn van jongeren bij professionals (54%) en het toekomstperspectief, door het missen van school en geen goede aansluiting op de arbeidsmarkt (van 10 naar 35%). Ook financiële problemen zijn een toenemende zorg: van 10 naar 16%.

Werk van professionals lastiger

Professionals geven aan dat corona hun werk lastiger maakt. Dat komt onder meer omdat de situatie bij jongeren op afstand moeilijker is te peilen (53%) en dat het lastig is om een relatie op te bouwen met nieuwe cliënten. Ook het weinige contact met collega's wordt lastig gevonden, evenals het ontbreken van face-to-face-contact. De hele dag achter de computer kost veel energie.

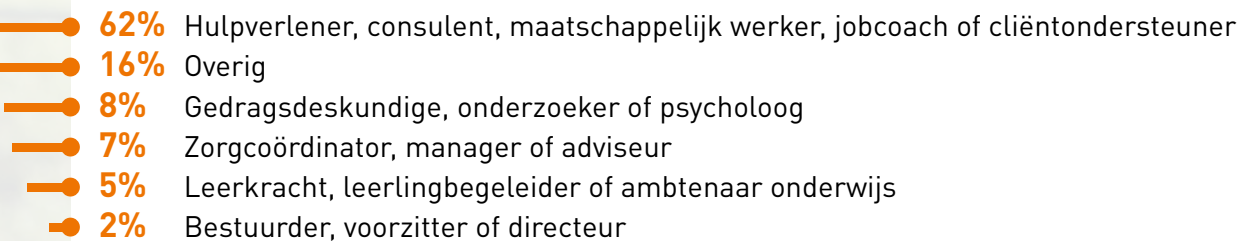
Oplossingen voor beter contact

Professionals hebben, tussen april en november, oplossingen gevonden om jongeren op afstand te begeleiden. Ze maken meer gebruik van beeldbellen (van 45 naar 76% van de respondenten) en appen (van 14 naar 62%). Ook geven meer professionals aan dat ze meer contactmomenten hebben (van 17 naar 39%). Meer professionals wandelen op anderhalve meter met cliënten (van 9 naar 37%). Ze stimuleren hen om in beweging te blijven (van 5 naar 26%). Ook maken ze vaker een schema voor de dagstructuur (van 4 naar 24%). Ouders worden extra betrokken (van 2 naar 26%) en 37% betreft leraren en andere zorgverleners bij gesprekken. Vond dit voorjaar nog 24% de digitalisering een goede ontwikkeling, eind november was dat 76%. Wel geven ze aan behoefte te hebben aan meer bijscholing. Bovendien kost het werk hen meer energie.

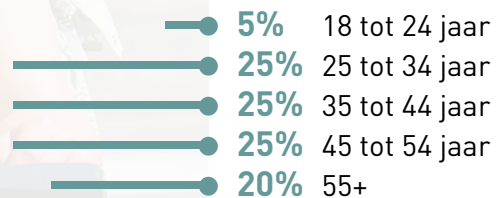

Profiel respondenten

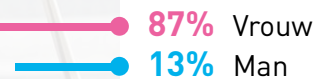
Wat voor werk doe je?

Wat is jouw leeftijd?

Zou je jouw geslacht met ons willen delen?

Waar maak jij je het meeste zorgen over bij kwetsbare jongeren?

VOORJAAR - NAJAAR

Waar maak jij je het meeste zorgen over bij kwetsbare jongeren?

Geen passende woonplek kunnen vinden.

Niet alle mensen kunnen online participeren.

Jongeren gedragen zich ongezond; houden zich niet aan de regels en maken mij daarom kwetsbaar.

De impact van de alom heersende angstcultuur, stress - met een negatief effect op psychische en fysieke weerstand. Dat kinderen opgroeien in een tijd waarin ze bang moeten zijn voor normale dingen als aanraken, knuffels en nabijheid - terwijl deze zaken essentieel zijn voor hechting, veiligheid en sociaal-emotionele ontwikkeling. De effecten van de maatregelen op de gezondheid zijn groter dan de bedreiging door het virus zelf.

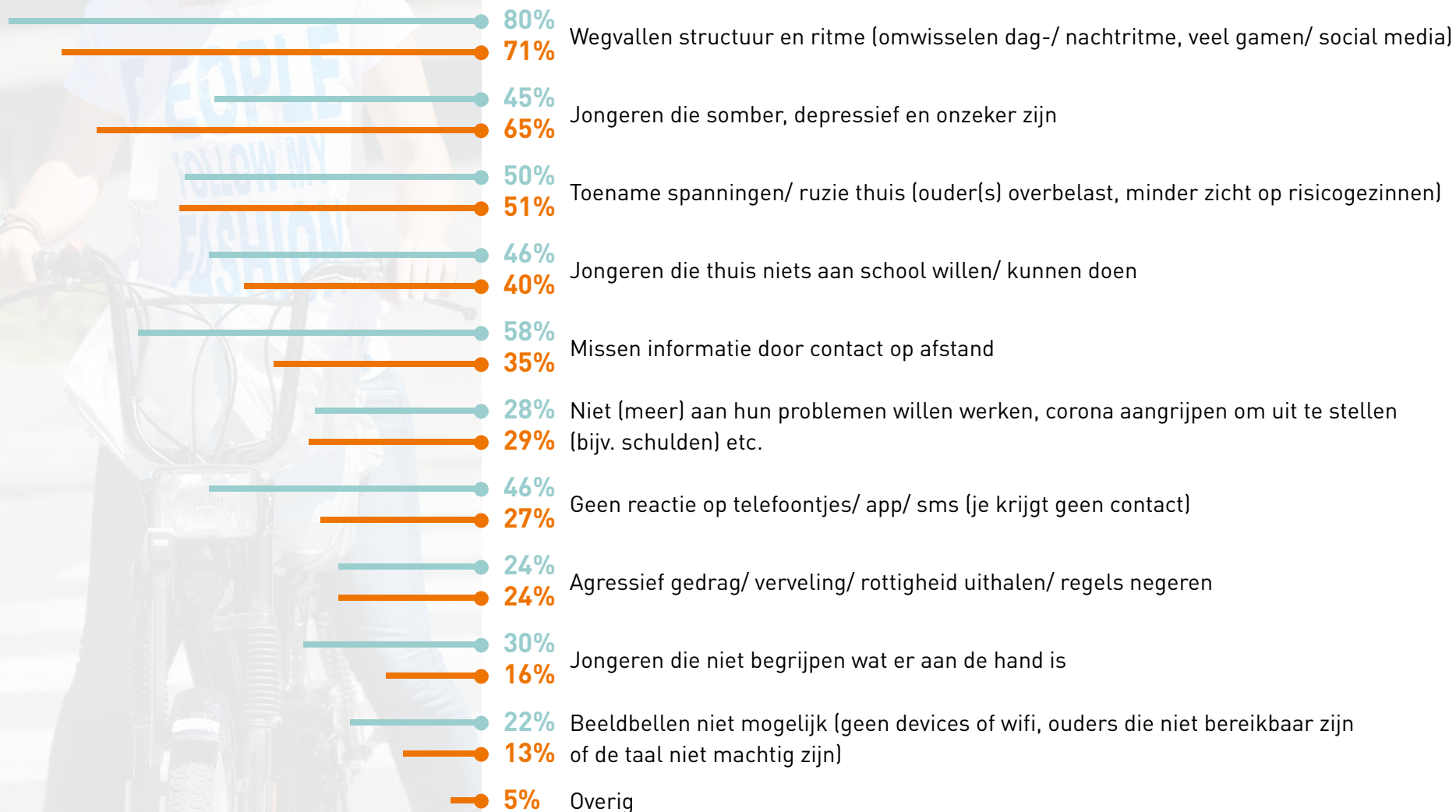
Versnippering samenwerking en geen focus op resultaat.

Impact en invloed van social media en omgang met social media door jongeren. Eigen grenzen aangeven en sociaal sterk blijven. Veel is nu digitaal en in de leeftijd van 15 - 22 jaar is deze doelgroep zeer beïnvloedbaar. Hoe kunnen ze nu sociale interacties aangaan op een respectvolle wijze?

De kwetsbaarheid van onze leerlingen. Ik werk op een school voor lichamelijke en verstandelijk beperkte leerlingen en langdurig zieke leerlingen.

Welke moeilijke situaties kom je tegen?

VOORJAAR - NAJAAR

Welke moeilijke situaties kom je tegen?

Meer crises.

Draagkracht van (pleeg)ouders zeer belast.

Er zijn ook jongeren die juist wel varen bij de rust - het niet meer hoeven verblijven in drukke klassen of hoeven reizen naar school. Voor enkelen is het online leren prettiger dan live. Het thuis zijn van de kinderen is een enorme belasting voor ouders. Ik vind niet dat dit leidt tot een groter risico op huiselijk geweld - er zijn ook gezinnen waardoor, als gevolg hiervan, de band versterkt. Maar het is logistiek nogal een gedoe, voor werkende ouders. Hun arbeidsleven lijdt er onder. Zowel veel ouders als kinderen komen thuis toch niet tot werken / studeren.

Verergering van psychische klachten.

Kinderen willen geen keuze maken tussen vrienden, terwijl door corona er altijd wel iemand buiten de groep valt.

Over welke effecten
op lange termijn maak je
je de meeste zorgen?

Eenzaamheid

De meerderheid van de deelnemers is het er over eens dat het gebrek aan sociaal contact, en daarmee isolement en eenzaamheid, een grote zorg is.

Ontwikkeling jongeren

Tegelijkertijd zien zij dat veel jongeren nu een achterstand oplopen in hun ontwikkeling, zowel op academisch als sociaal vlak.

Verminderde kansen

Mede als gevolg hiervan, maar ook van de economische crisis, maken zij zich zorgen over verminderde toekomstkansen voor jongeren. Als gevolg neemt de 'inkomensgap' toe.

Psychische gevolgen

Corona en alles wat het met zich mee brengt, kan leiden tot het verergeren of ontstaan van psychische probleem, zoals depressie.

Uit beeld raken

Deelnemers geven ook aan zich zorgen te maken dat veel jongeren en hun problemen in de huidige situatie uit beeld raken.

De coronamaatregelen maken mijn werk lastiger omdat:

- 53% De situatie bij jongeren thuis is moeilijker te peilen
- 51% Wat gaan we daarvoor doen?
- 48% Het opbouwen van een relatie met een nieuwe cliënt is niet goed mogelijk
- 42% Weinig contact met collega's
- 41% Ik kan mijn werk minder goed uitvoeren omdat ik geen face-to-face contact heb
- 32% Niet alle cliënten zijn even digitaal vaardig, waardoor zij geen goede zorg kunnen ontvangen
- 21% Niet makkelijk kunnen opschalen van zorg naar tweede lijn (veilig thuis, extra ondersteuning e.d.) i.v.m. bijv. wachtlijsten
- 15% De digitale mogelijkheden sluiten (nog) niet aan op de behoeften
- 13% Diagnostiek is lastig op afstand waardoor dit minder snel/goed gebeurt
- 8% Overig

"Mijn werk is gewoon door blijven gaan."

"Tot nu toe is het nog goed te doen...nu we wel op huisbezoek mogen, met veel regels. Eerder kon dit niet en dat was lastig, omdat je 'beeldbeller' minder meekrijgt."

"Belangrijk om te noemen, is dat ik vanuit mijn functie wel bij de mensen thuis kom en wel mensen zie op kantoor ondanks het hoge risico. Daarom wordt beeldbellen zo veel mogelijk vermeden, het voldoet totaal niet aan alle facetten die juist in deze hoog risicogroep ontzettend belangrijk zijn."

"Wij werken nu wel weer op dezelfde manier. Jongeren zijn alleen sneller, langer en regelmatiger afwezig. Ik kan prima thuis en online werken, maar mis de inspiratie van andere collega's, doordat je alleen de hele dag achter scherm zit."

Positieve gevolgen corona

Minder reistijd

Omdat deelnemers nu minder reistijd hebben, hebben zij meer tijd voor de doelgroep en leren.

Efficiënter

Onder andere door online meetings met cliënten en collega's zijn deelnemers efficiënter en hebben zij meer tijd voor cliënten.

Digitale vaardigheid

Deelnemers geven aan dat zowel zij als hun cliënten hun digitale vaardigheden hebben ontwikkeld.

Creativiteit

De situatie heeft ertoe geleid dat deelnemers creatiever zijn geworden in het zoeken naar oplossingen.

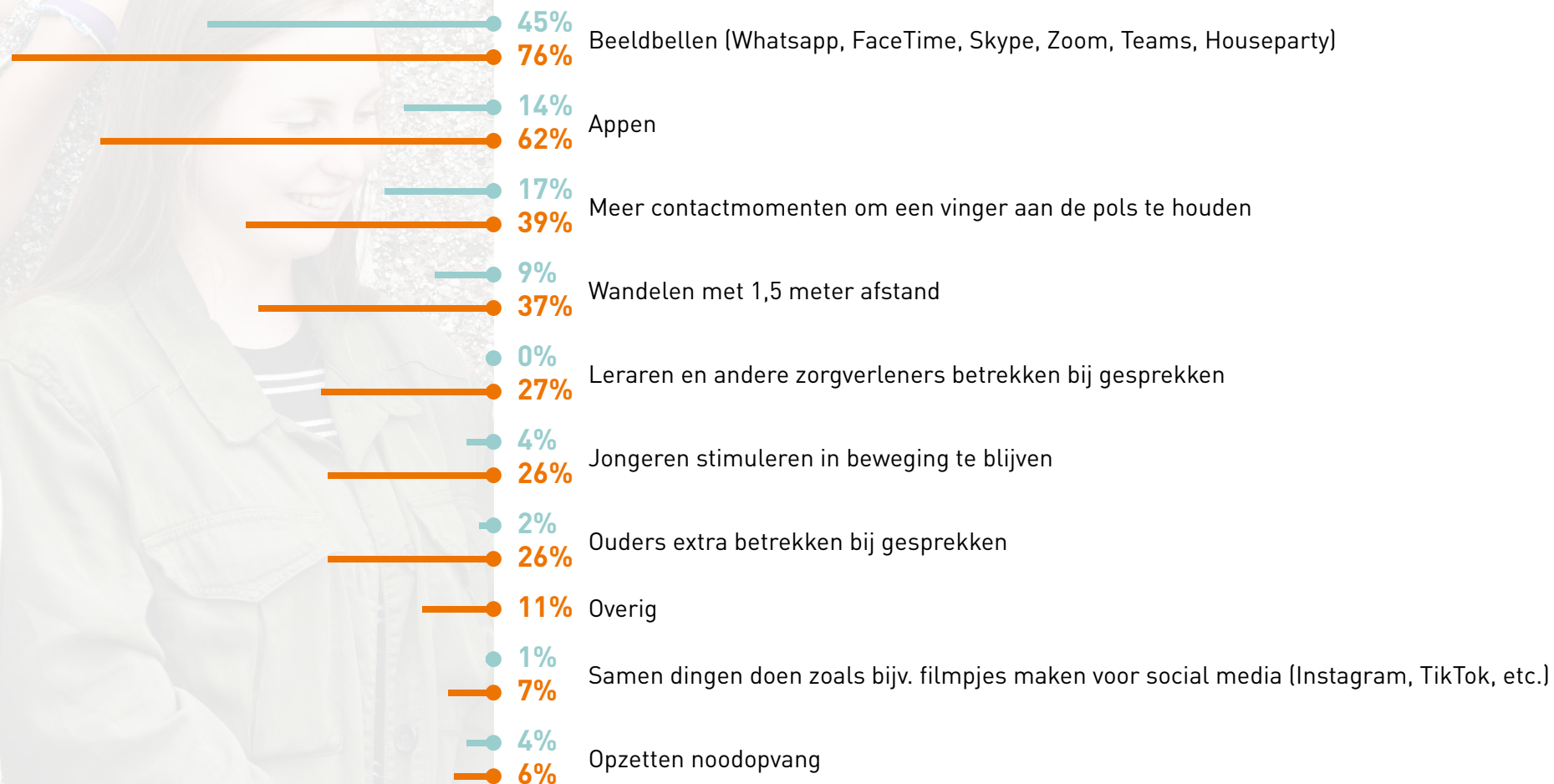
Rust

Mensen ervaren nu meer rust in hun werk, onder andere door de rustige werkplek thuis.

Welke oplossingen heb jij gevonden en gebruik je om jongeren op afstand te begeleiden?

VOORJAAR - NAJAAR

Welke oplossingen heb je gevonden en gebruik je om jongeren op afstand te begeleiden?

Wel face to face momenten faciliteren voor die jongeren die dat nodig hebben.

Vaker werken met opdrachten. Inzetten apps, webinars, mindfulness inzetten.

Jongeren aan elkaar koppelen om te lezen en schoolwerk te doen.

Meer dan anders samenspraak met zorgcoördinatoren/mentoren op school, om leerlingen in de gaten te houden als ze dreigen uit te vallen. Ik zeg meer dan anders, want dat contact was er al voor corona.

Meeste van bovenstaande punten worden bij ons altijd al ingezet en zijn dus niet nieuwe oplossingen of manieren. Belangrijk om dan ook in deze enquête mee te nemen.

Weinig. Soms creatieve oefeningen en foto's sturen.

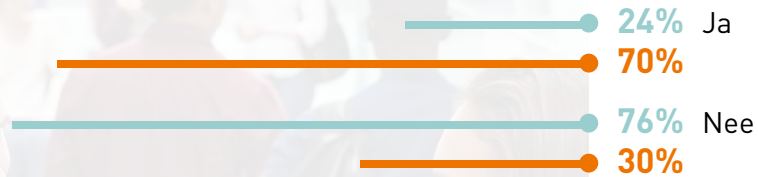
Tijdens het beeldbellen je scherm delen en zo werken aan plannen, of dit gebruiken om juist tot diepgang te komen en dingen visueel te maken.

Online opdrachten vaker, kortdurend contactmoment.

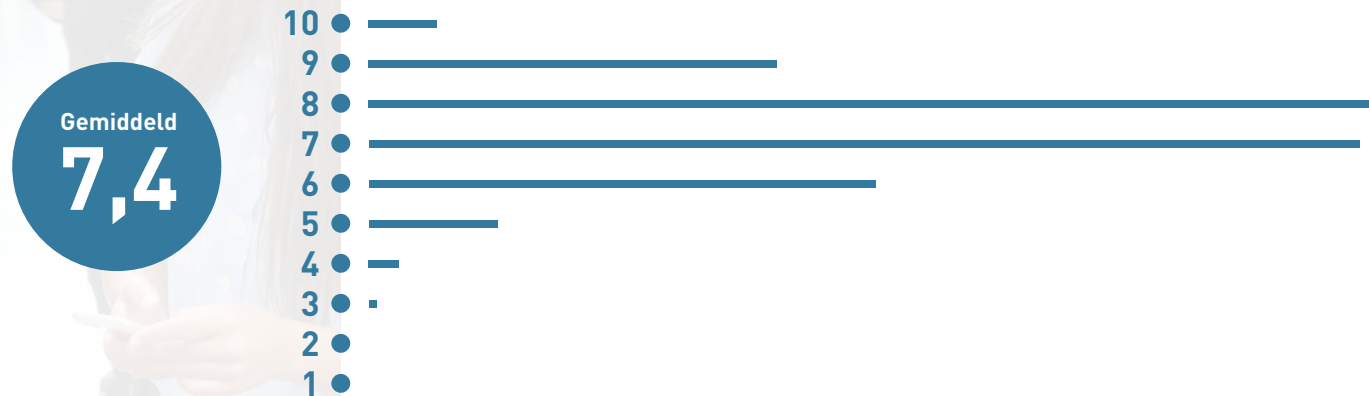
Digitalisering

Vind jij deze digitalisering in jouw werk een goede ontwikkeling?

VOORJAAR - NAJAAR

Hoe digivaardig vind jij jezelf?

Waar heb jij behoefte aan op het gebied van opleiding of ondersteuning?

Digitale bijscholing en ondersteuning

Velen geven aan hun digivaardigheden te willen verbeteren of hier ondersteuning bij nodig te hebben, met name wat betreft Teams/ Zoom.

Digitale hulpverlening

Een grote groep geeft aan niet perse moeite te hebben met de techniek zelf, maar met name hoe zij goed hulp kunnen bieden via digitale media. Bijvoorbeeld, hoe blijf je betrokken op afstand en hoe herken je op afstand huiselijk geweld?

Sparren met collega's

Anderen geven aan toe te zijn aan het sparren met collega's en te horen hoe zij met bepaalde situaties om zijn gegaan of zouden gaan.

Behoeften van en effecten op jongeren m.b.t. corona

Anderen geven aan meer informatie te willen over waar jongeren nu behoefte aan hebben met corona en wat de (psychische) gevolgen hiervan op hen zijn.

Geen

Een aantal deelnemers geven aan geen behoefte aan ondersteuning te hebben, of dit niet te weten.

Welke invloed heeft corona op jouw werk?

Contact met collega's

Het overgrote deel geeft aan het contact met collega's, bijvoorbeeld om te sparren of de ontmoeting bij het koffieapparaat, onwijs te missen. Als resultaat voelen zij zich eenzamer.

Contact met cliënten

Ook missen zij het contact met cliënten. Niet alleen omdat zij hier plezier uit halen, maar ook omdat het nu lastiger is om vertrouwen op te bouwen en je eerder dingen mist.

Minder plezier in werk

Velen geven ook aan minder plezier in hun werk te hebben. Zij missen het contact, zoals hierboven genoemd, en ervaren dat het werk in de huidige vorm meer energie kost en demotiverend kan zijn.

Hele dag achter scherm

Ook geven zij aan dat een nieuwe invloed is dat zij nu de hele dag achter hun scherm zitten, bijvoorbeeld om te beeldbellen.

Werkdruk verhoogd

Het is drukker, mensen nemen minder pauze en de scheiding tussen werk en privé wordt steeds minder duidelijk.

Welke invloed heeft corona op jouw werkvermogen?

Positief

- Sommigen geven aan efficiënter te kunnen werken
- Werk kan beter gepland worden, men kan zich beter concentreren, minder reistijd, wegvallen energie slurpende besprekingen, meer rust
- Ontwikkelen van nieuwe kanten aan jezelf

Tips

- Blijf bewegen
- Ga dagelijks een wandeling buiten maken
- Sporten
- Plan je pauzes en doe dan iets leuks
- Zo werken vraagt meer (zelf)discipline en zelfstandigheid
- Beter scheiden werk en privé

Werken PC vermoeiend

Veel zitten achter de PC zorgt voor fysieke klachten zoals: rug-, schouder- en nekklachten, hoofdpijn, pijn aan ogen, verkeerde houding. Het vele overleg via MSTeams/Zoom wordt als vermoeiend ervaren. De werkplek thuis is niet altijd goed ingericht.

Minder energie/werk kost meer energie

Om jongeren actief te houden, vraagt extra creativiteit van mensen om dingen voor elkaar te krijgen. Het herstellen van het vele beeldbellen kost energie.

Missen persoonlijke contact

Het werk is saaier en eentoniger. Het missen van het echte face-to-face contact met jongeren en collega's, het verbinden met elkaar, waar men juist energie uit haalt, voelt als meer 'solo'.

Minder werkplezier

De jeuk is eraf; men voelt zich ongelukkiger, geïrriteerder, eenzamer, heeft minder motivatie en zin in werk. Ook krijgen zij geestelijke en lichamelijke klachten.

Balans werk en privé

Thuiswerken geeft ook stress. Men kan minder goed schakelen tussen werk en privé, het loopt door elkaar heen. Ze moeten veel 'multitasken', zijn sneller afgeleid en vinden het moeilijker om zich te concentreren.

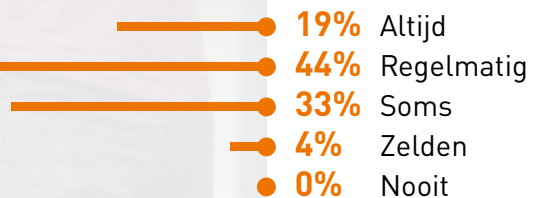
Werkvermogen

Heb je de laatste tijd plezier in je werk?

Ben je de laatste tijd actief en fit?

Heb je de laatste tijd vertrouwen in de toekomst?

